

SELETUSKIRI

Ülevaade ja Eesti seisukohad Euroopa Liidu majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu 10.oktoobri 2025. aasta kohtumisel. Lühülevaade eurorühma 9. oktoobri 2025 aasta kohtumise teemadest.

Eurorühma tavaformaadi päevakorras on euroala makromajanduse ja fiskaalpoliitika seire valmistudes eesseisvateks rahvusvahelisteks kohtumisteks Washingtonis (IMF, G20). Laiendatud formaadis vaadatakse EL kapitaliturgude tulusust ja arenguid säästmise ja investeringute liidu strateegia valguses ning arenguid stabiilsete krüptovarade valdkonnas. Valmistatakse ette oktoobrikuine euroala tippkohtumine.

Majandus- ja rahandusküsimuste nõukogul tutvustab komisjon mitmeid ettepanekuid: nõukogu direktiiv tubakale ja toodetele rakendatava aktsiisi struktuuri ja määrade kohta; EL omavahendite uue süsteemi (nõukogu otsus); komisjoni soovitus investeerimiskontode kohta. Ministrid kiidavad heaks kliimamuutustega kohanemiseks ja mõju ohjeldamiseks vajaliku rahastamise teemalised järeldused 10.11-21.11. toimuva ÜRO kliimamuutuste konverentsi (COP30) eel.

Nõukogu koosolekule eelneval hommikusöögil antakse ministritele ülevaade eelmise pärastlõuna eurorühmast ja üldisest majandusseisust. Arutatakse Ukraina rahastamist, s.h. komisjoni poolt visandatud reparatsioonilaenu skeemi, mis on tõenäoliselt kogu ECOFIN kohtumise kõige suurema kaaluga arutelupunkt (kuigi mitteametlik).

Koosolekute eel (9.10.25) toimub Luksemburgi rahandusministri ja Hispaania majandus-, kaubandus- ja ettevõtlusministri toetatud Euroopa konkurentsivõime platvormi (*European Competitiveness Lab*) koosolek, mille põhiettekanne on Euroopa väärtpaberistamisplatvormi teemal.

Seletuskirja on koostanud Rahandusministeeriumi Euroopa Liidu ja rahvusvahelise koostöö osakonna nõunik Priit Potisepp (priit.potisepp@fin.ee) ja kooskõlastanud sama osakonna juhataja Martin Pöder (martin.poder@fin.ee) ning rahandusministeeriumi välissuhete nõunik Märten Ross (marten.ross@fin.ee).

Eestit esindab eurorühmas ning majandus- ja rahandusküsimuste nõukogus rahandusminister Jürgen Ligi.

Eurorühm

Makromajanduse ja eelarvepoliitika seire, s.h. rahvusvaheliste koosolekute ettevalmistamine

Komisjon annab euroala ministritele ülevaate euroala majandustest eesseisvate IMF ja G20 koosolekute kontekstis.

Muude teemade all võib Leedu teha uue ministri ja valitsuse ülevaate majandus- ja eelarvepoliitilistest prioriteetidest.

(Kaasavas formaadis)

Kapitaliturgude liit - kokkuvõte EL kapitaliturgude arengutest nii EL kui liikmesriikide tasemel, s.h. säästmise ja investeringute liidu (SIU) strateegia kontekstis.

Laiendatud eurorühmas antakse ülevaade kapitaliturgude liidu arengutest fookusega pensionitel, finantskirjaoskusele ja investeerimistoodetel. Finantsteenuste komitee eestvedamisel toimus küsitlus, milles 26 riiki raporteeris edenemist. Ministritele räägivad oma praktilistest kogemustest Horvaatia, Iiri ja Portugali minister, komisjon annab ülevaate ELi taseme tegevustest.

Nn stabiilsusmündid (*Stablecoins*)

Komisjoni teenistused on kokku pannud analüüsipaberi nn. stabiilsusmüntidest. Nad on oluline finantsuuendus, mis pakub küll tõhusamaid makselahendusi, kuid toob kaasa riske finantsstabiilsusele ja rahapoliitikale. Sellised varad võivad nõrgendada kohaliku valuuta rolli ja rahapoliitika tõhusust eelkõige nõrgemates majandustes. Samuti võivad nn stabiilsusmündid muuta võlakirjaturgude struktuuri. Investorite massiline väljumine traditsioonilistest reservvaluutadest võib kaasa tuua reservvaluutade müügisurve.

USAs toetab stabiilsusmüntide kiiret kasvu dollari üleilmne roll, tugev tehnoloogia-sektor ja selge poliitiline toetus. EL peab otsustama, kas täiendavalt soodustada euro-põhiste stabiilsusmüntide arengut või võtta ettevaatlikum suund, mis jätkaks turu USA emitentide domineerida. Otsustavaks saab tasakaalu leidmine võimaluste ja riskide juhtimise vahel ning sobiva regulatiivse raamistiku kujundamine.

Ministritele on ette saadetud järgmine küsimus:

- *Kas praegused rahvusvahelised krüptovaradega üldisemalt ja s.h. eriti stabiilsusmüntidega seonduvad arengud nõuavad EL poliitikates muudatusi, et uuendusi soodustada samal ajal riske maandades. Kui jah, siis kuidas?*

Meie põhisõnum:

- *EL poliitikate muutmisega kiirustama ei peaks. Enne tuleks ära oodata EL krüptovarade regulatsiooni (MiCa) täiemahuline rakendamine (juuli 2026). See järel tuleks olukorda uuesti hinnata.*

Euroala tippkohtumise (oktoober 2025) ettevalmistamine

Eurorühma panus tippkohtumiseks valmib eurorühma juhi kirja kujul, milles on eurorühma viimase poole aasta peamiste töövoogude kokkuvõte. Kuna digieuro on oktoobri tippkohtumise päevakorras kõige kaalukam teema, saab kiri ka kõige rohkem sellele keskenduma. Lisaks käsitleb kiri eurorühma tegevusi eelarvepoliitika, kapitaliturgude liidu ja rahvusvaheliste koosolekute ettevalmistamise (G7, IMF) raames. Kirja tekst valmib peale oktoobri eurorühma.

Euroopa Liidu majandus- ja rahandusasijade nõukogu (ECOFIN)

Mitteametlik kohtumine hommikul enne nõukogu. Ukraina reparatsioonilaenu kontseptsioonist.

Komisjoni president tutvustas riigijuhtidele Venemaa tõkestatud varade toel antava reparatsioonilaenu skeemi projekti 1. oktoobril.

Reparatsioonilaenu esialgse kontseptsiooni põhipunktid:

- Euroclearis olevad rahalised jäägid (täpsemalt nõue Euroopa Keskpanga vastu, kus raha on hoiustatud) suunatakse ümber ELile spetsiaalse laenulepingu alusel, laenuintress on null.

- EL kasutab raha Ukraina rahastamiseks piiratud tagasimaksekohustusega laenulepingu alusel, mis tuleb tagasi maksta ELile üksnes juhul, kui Ukraina saab reparatsioonihüvitisi agressorilt viimase poolt tekitatud kahju korvamiseks. Selline (pigem teoreetiliselt) võimalik Ukraina kohustus käsitletakse nt IMFi poolt kui asjaoludest sõltuv kohustus ning ei lisandu Ukraina laenukohustuste arvestusse.
- Tehing ei puuduta Venemaa suveräänseid varasid (s.t. nõuet Eurocleari vastu), see oleks ajutine ja ümberpööratav kui agressor peatab agressiooni ja kompenseerib Ukrainale põhjustatud kahju. Tehniliselt kasutatakse Venemaa poolt makstav reparatsioon laenu tagasimakseks ELile ja sellelt omakorda Belgias asuvale Euroclearile, et viimane saaks tasuda Venemaa nõuete eest.
- Tehing tuleb täielikult garanteerida EL riikide poolt juhaks, kui ELil tekiks kohustus tasuda Euroclearile. EL riikide garantii tuleks käiku lasta, kui tekib EL maksekohustus Euroclearile ilma, et Ukraina tasuks laenu. See saab juhtuda, kui EL võtab maha kehtiva sanktsiooni keskpanga varade tõkestamise kohta ja Venemaa ei maksa Ukrainale reparatsioone.
- Kehtivate sanktsioonide kehtivuse kindlustamiseks tuleb tagada, et EL toimimise lepingu artikkel 31 (2) (kvalifitseeritud hääleenamuse kasutamine sanktsioonide pikendamiseks) on täidetud. Selleks on vaja kõrgel tasemel poliitilist kokkulepet kõigi või enamiku riigijuhtide tasemel.
- Laenuleping EL ja Euroclear vahel peab olema nii koostatud, et ei mõjuks negatiivselt finantsasutuse bilanssi.

Praeguse seisuga on räägitud laenusummast ca 140 miljardit eurot. See makstaks välja osadena, milleks tuleb eeltingimused kokku leppida. Osa laenust seonduks EL kaitsekoostöö raamistikuga toetudes *Security Action for Europe* (SAFE) algatusele. Osa laenust saaks katta ka Ukraina eelarvevajadusi.

Lähtume VV seisukohtadest, mis on selles kontekstis asjakohased:

14. mai 2024 (Nõukogu rakendusotsus Ukraina kava kohta, väljavõte)

- *Eestile on oluline Ukraina stabiilne ja prognoositav rahastamine, mistõttu toetame Euroopa Komisjoni ettepanekut rakendada rahastut Ukraina kava alusel, mille elluviimist toetavad investeerimisraamistik ja tehniline abi.*

8.oktoober 2024 (Euroopa Komisjoni Ukraina laenu koostöömehhanismi loomise ettepanekud, väljavõte)

- *Eesti toetab Ukraina laenu koostöömehhanismi loomist mahus kuni 45 miljardit eurot ning selle arvel Ukrainale Euroopa Liidu erakorralise makrofinantsabi laenu andmist summas kuni 35 miljardit eurot, et tagada Ukrainale kiire rahaline toetus võimalikult suures ulatuses nii lühi- kui ka pikaajalisteks vajadusteks. Eesti on nõus, et koostöömehhanismi rahastatakse Venemaa Föderatsiooni keskpanga tõkestatud varadelt teenitavate erakorraliste tulude arvelt.*
- *Eesti toetab laenu teenindamiseks kasutatavate finantsvarade tõkestamise kehtivusaja pikendamist seni, kuni Venemaa on Ukrainale kahju hüvitanud, või maksimaalselt pikimaks tähtajaks, milles liikmesriigid suudavad kokku leppida ning mis on vajalik liikmesriikide ja partnerite kaasamiseks Ukraina laenu koostöömehhanismi.*

Meie üldsõnumid komisjoni poolse reparatsioonilaenu kontseptsiooni arutelul:

- *Agressor on kohustatud rahvusvahelise õiguse alusel sõjakahjud hüvitama.*

- *Ukraina toetamiseks ja pikaajaliseks rahastamiseks on vaja täiendavaid vahendeid. Kuna Ukraina toetamine ja ülesehitamine ei peaks tulema üksnes lääneriikide eelarvetest, tuleb kasutusele võtta agressori tõkestatud varade põhiosa.*

1. Nõukogu direktiiv aktsiisimaksu struktuuri ja määrade kohta, mida rakendatakse tubakatoodetele ja tubakaga seonduvatele toodetele

- *Poliitiline arutelu*

Komisjon tutvustab nõukogu direktiivi ettepanekut. Sellel nõukogul eesistuja arutelu ei oota või jääb see põgusaks.

Tubakatoodete aktsiisiga maksustamise direktiivi (2011/64/EL) muudetakse selleks, et:

- 1) hõlmata uusi tubakatooteid (nt e-sigaretid, nikotiinipadjad) ja kehtestada kohustus neid aktsiisiga maksustada;
- 2) tõsta tavapäraste tubakatoodete (sigaretid, sigarillid jmt) aktsiisi alammäära ja kehtestada uutele tubakatoodetele aktsiisi alammäär;
- 3) kehtestada aktsiisi alammäärade korrigeerimise mehhanism viisil, et direktiivi ei pea selleks muutma ning arvestada EL keskmise tarbijahinnaindeksi muutustega kolme aasta jooksul ning liikmesriigi hinnataseme indeksiga;
- 4) parandada õigusselgust, nt toodete määratluse täpsustamine.

Muudatustega:

1. luuakse võrdsemad konkurentsitingimused (uute toodete maksustamine) ja uute tubakatoodete maksustamise ühtne raamistik, mis lihtsustab ettevõtjate tegevust;
2. vähendatakse maksutulude kahanemise võimalusi uute maksustamata tubakatoodete asendustootena kasutamise arvelt;
3. tagatakse parem tervisekaitse.

Meie jaoks on olulisemad teemad:

- 1) Vastavalt seadusele on suitsetamistubaka aktsiisimäär Eestis 152 eurot kilogrammi kohta 2028. aastal, samas direktiivi muutmise ettepanekus nähakse uue alammäärana ette 215 eurot kilogrammi kohta 2028. aastal. Läbirääkimiste käigus tuleb kaaluda üleminekuperioodi.
- 2) Kas oleme nõus loobuma alammäära otsustamise õigusest eelnõus ettepanud viisil, et alammäärade muutumine seatakse sõltuvusse hindade muutumisest ning kehtestatakse keerulised arvutamise reeglid lähtudes hindade andmetest. Näiteks hinnataseme indeksi andmed on muutumises ja 2026. a indeks selgub lõplikult 2028. aastal. Komisjoni eelnõu kohaselt arvutaks Komisjon uued alammäärad ja saaks õiguse need kehtestada delegeeritud määrusega. Kahtleme selle meetme sobivuses, sest määrade erinevuse põhjus ei ole seotud tahtmatusega kehtestada ühesugune aktsiis, vaid pigem liikmesriikide erineva majandusliku olukorraga. Ostujõud on liikmesriikides erinev, mistõttu määrade ühtlustamine kõiki osapooli rahuldaval viisil on keeruline.
- 3) Olulisi küsimusi võib lisanduda eelnõu arutamise käigus, kui tekib suurem selgus pakutud muudatustest. Hetkel on näiteks küsimus e-sigareti vedelike maksuobjektina määratluse täpsuses ehk kas direktiiv võimaldab e-vedelike komponente jätta maksustamata ja soodustada selliselt aktsiisita e-vedelike oma tarbeks segamist.

Euroopa asjade menetlemise töökava järgi valmistab Rahandusministeerium Vabariigi Valitsuse seisukohad ette 20.11.25 istungiks.

2. Nõukogu otsuse ettepanek, mis käsitleb Euroopa Liidu omavahendite süsteemi ning millega tunnistatakse kehtetuks otsus 2020/2053, Euratom, kohta

Poliitiline arutelu

Komisjon esitas 16. juulil 2025 nõukogule omavahendite otsuse eelnõu, mis on osa ELi pikaajalise eelarve 2028-2034 paketist. Ettepaneku kohaselt peaksid liikmesriigid hakkama uute omavahenditena maksma ELi eelarvesse heitkoguse ühikutega kauplemise tulust 30%, piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismitulust 75%, tubakaaktsiisi harmoniseeritud miinimumaktsiisimäärade alusel kogutud tulust 15% ning kogumata elektri- ja elektroonikaseadmete jäätmetelt 2 eurot kilogrammi kohta. Samuti peaksid ettepaneku kohaselt üle 100 miljoni euro suuruse aastakäibega ettevõtted maksma ELi eelarvesse 100 000 kuni 750 000 eurot. Komisjon teeb ka ettepaneku kohandada olemasolevaid omavahendeid, sealhulgas vähendada tollimaksude kogumise kulude hüvitist 25%-lt 10%-le kogutud tollimaksudest. Ettepanekus puuduvad senised korrektsioonimehhanismid, nagu kogurahvatulu põhised leevendused (*rebates*), käibemaksul põhineva omavahendi ülemine piirmäär ja heitkoguse ühikutega kauplemise omavahendi solidaarsusmehhanism.

Nõukogu töörühma aruteludes on liikmesriigid komisjoni ettepanekute suhtes olnud kriitilised. E-jäätmetel põhineval omavahendite suhtes on välja toodud probleemid seoses andmete kvaliteediga. Statistika usaldusväärsus ja võrreldavus on liikmesriikide vahel piiratud, kuna ei võeta arvesse toodete erinevaid elutsükleid. Komisjon on tunnistanud andmete puudulikkust ning on lubanud probleemiga tegeleda.

Tubakaaktsiisidel põhineva omavahendi osas leitakse, et see ei oleks uus eelarvetulu, kuna tegemist oleks liikmesriikide maksutulude suunamisega EL eelarvesse. Lisaks tekitab muret ebaseadusliku turu erinev ulatus liikmesriikides, mis võib mõjutada tulude laekumist.

Suurte ettevõtete eelarvemakse ei ole leidnud liikmesriikide toetust, kuna selles nähakse ohtu konkurentsivõimele ja maksusuveräänsusele ning kaheldakse andmete usaldusväärsuses. Kuna eelarvemakse põhineb netokäibel, mitte kasumil, siis ei arvesta see ettevõtete tegelikku majanduslikku võimekust panustada ELi eelarvesse. Samas on komisjon selgitanud, et kasumil põhinev süsteem oleks halduslikult keerukam ja eelarvemakse puudutaks ainult suuri ettevõtteid, kelle jaoks suurusjärgus 0,1% aastakäibest makse peaks olema tühise mõjuga konkurentsivõimele.

Komisjon esitas juba 2023. aastal ettepaneku suunata heitkogustega kauplemise süsteemi tuludest 30% ELi eelarvesse. Eesti võttis selle ettepaneku suhtes mittetoetava seisukoha, kuna see on regressiivne teiste liikmesriikidega võrreldes ja märkimisväärselt suurem, kui oleks rahvatulu (RKT) põhise eelarvemaksete korral. Samuti oleks tegemist liikmesriikide eelarve tulu ümbersuunamisega ehk tegemist ei oleks uue tuluallikaga.

Piiril kohaldatava süsinikdioksiidi kohandusmehhanismil põhinev omavahend on seni ainus, mis on leidnud liikmesriikide laiemat toetust. Heitkogustega kauplemise süsteemi tasuta kvoodi vähendamiseks on vajalik rakendada kolmandatest riikidest imporditavate kaupades sisalduva CO2 hinnastamist. Seega on tegemist EL kliinameetmega, mistõttu suure osa tulust EL eelarvesse suunamine seetõttu põhjendatud.

Lisaks uutele omavahenditele tegi komisjon mitmeid muudatusettepanekuid ka kehtivate omavahendite suhtes. Liikmesriikidele jäetava tollimaksude kogumiskulude hüvituse vähendamine on tekitanud küsimusi halduskoormuse osas. Komisjon on ettepanekut põhjendanud väitega, et madalam määr peegeldab digitaliseerimisega kaasnevat kulude vähenemist.

E-kaubanduse kaudu kolmandatest riikidest tellitud pakkide käsitlustasu kehtestamisest saadav tulu kuulub komisjoni hinnangul õiguslikult tollimaksude alla ja see ei ole osa nõukogu omavahendite otsusest. Samas on selle tuluallika suurus keeruline hinnata piiratud andmestiku tõttu.

Eesti osaleb nõukogu istungi arutelu vastavalt Vabariigi Valitsuse 9. mail 2024 võetud seisukohale, mille kohaselt oleme avatud arutama uusi ELi eelarve tuluallikaid, kui need omavad lisaväärtust võrreldes kehtiva, põhiliselt rahvamajanduse kogutulul põhineva sissemaksete süsteemiga ega

suurenda tervikuna vähem jõukate riikide koormust ebaproportsionaalselt võrreldes jõukamate riikidega.

Rahandusministeerium esitab Vabariigi Valitsusele nõukogu otsuse ettepaneku kohta seisukohad käesoleva aasta lõpus.

3. Muud teemad: finantsteenuste valdkonna õiguslike ettepanekute seis, s.h. regulatiivse koormuse vähendamise vaatenurgast

- Teave eesistujalt ja Komisjonilt

Komisjon ja eesistuja teevad tavapärase ülevaate finantsteenuste valdkonna eelnõude menetluse seisust.

4. Muud teemad: Finantsteenuste valdkonna õigusaktide rakendamise seis

- Teave Komisjonilt

Komisjon teeb tavapärase ülevaate finantsteenuste valdkonna direktiivide ülevõtmisest liikmesriikide õigusesse.

5. Majandusjuhtimise raamistiku rakendamine. Nõukogu soovitus, millega kiidetakse heaks Saksamaa keskpikk eelarve- ja struktuurikava ning mis lubab Saksamaal kõrvale kalduda netokulude maksimaalsetest kasvumääradest

- Vastuvõtmine

Nõukogu kinnitab komisjoni ettepaneku alusel Saksamaa eelarve- ja struktuurikava eelarvetrajektoori. Saksamaa kava on seitsme aasta pikkune, kohandumisperioodi pikenduseks neljalt aastalt seitsmele on Saksamaa vastavalt riigipõhistes soovitustes esitatule lubanud teha laiahaardelisi reforme ja investeeringuid, nimekiri neist sisaldub ka nõukogu otsuses. Lisaks tehakse ka otsus, mille kohaselt Saksamaal võimaldatakse kaitsekulude suurendamiseks kasutada riiklikku vabastusklauslit kulukasvu trajektoorist kõrvalekaldumiseks (Saksamaast saab sellega kuueteistkümnes vabastusklauslit kasutav EL riik).

Seisukoht:

- Toetame nõukogu soovitust Saksamaa keskpika eelarve- ja struktuurikava ning kulukasvu trajektoorist kõrvalekaldumise kohta.

6. Säästmise ja investeerimise liit. Komisjoni soovitus säästmis- ja investeerimiskonto kohta

- Poliitiline arutelu

Komisjon avaldas 30.09.25 soovitusel luua liikmesriikidel säästmis- ja investeerimiskonto (IK) süsteem või kellel on see olemas, siis tingimused üle vaadata. Komisjon on selle soovitusel koostamisel väidetavalt tuginetud liikmesriikide parimatele praktikatele. Soovitusel olevad IK tingimused on üsna paindlikud:

1. IK pakkujate ring võiks olla võimalikult lai (vastava teenuse osutamiseks tegevusluba omavad EL finantsasutused - eelkõige pangad, investeerimisühingud, fondivalitsejad);
2. Alusvaraks oleks jaeinvestoritele sobilikud finantsinstrumendid nagu aktsiad, võlakirjad, fondiosakud. Samas ei soovitata keerulisemaid instrumente nagu krüptovarad ja tuletisinstrumendid;
3. Ühel investoril võiks olla ka mitu IKd ja võimaldada tuleks IKde vahel liikumist ilma, et sellega kaasneksid liigsed kulud, sh maksutagajärjed;
4. Teenustasud peaksid olema läbipaistvad ja proportsionaalsed;

5. Investori jaoks peaks olema tagatud lihtsus ja mugavus, sh näiteks, et maksuhaldus (kinnipidamine ja/või vähemalt vajalike andmete maksuametile saatmine peaksid olema IK pakkuja korraldada);
6. IKle tuleks rakendada soodsat maksurežiimi, mis võib olla mitmes erinevas vormis. Eesti IK süsteem ei anna küll otseselt maksuvabastust, küll aga võimaluse maksukohustust edasi lükata (niikaua kui seda kontolt välja ei võeta või edasi investeeritakse). Meie IK süsteemi maksureeglid peaksid seega ka soovitusel märgitud soodsa maksurežiimiga kooskõlas olema.

Selle aasta suve alguses allkirjastas Eesti koos mõningate teiste liikmesriikidega (Prantsusmaa vedamisel) nn üle-Euroopalise investeerimistoote märgise ("*Finance Europe*") initsiatiivi.

Komisjoni soovitusel viidatakse sellele ning kutsutakse laiemalt üles oma IK lahendusi investoritele reklaamima.

Taustaks Eesti investeerimiskonto süsteemi kohta

Eestis kehtib IK süsteem alates aastast 2011 (värskenduskuur tehti 2024). Algne idee oli pakkuda lisaks juriidilisele isikule ka eraisikutele võimalust re-investeeritud kasumi tulumaksukohustust edasi lükata. Pakkujate ring on lai ja alusvara valik samuti lai (laiem kui soovitusel – näiteks võib Eesti IK süsteemi kohaselt investeerida ka krüptovarasse, ühisrahastusse, samuti teatud tuletisinstrumentidesse). Investoril võib olla korraga mitu IKd ning kontot/teenusepakkujat saab vajadusel vahetada. Deklareerimiseks vajalikud andmed lähevad automaatselt eeltäidetud deklaratsioonile. IK on muutunud jaeinvestorite seas aja jooksul populaarsemaks (kui esimesel aastal oli kasutajaid u 1 500, siis 2024. a andmetel u 66 500).

Meie põhisõnumid:

- *Nõustume komisjoni väljapakutud soovitustega, sest Eesti IK lahendus vastab üldjoontes soovitustele ja see ei sunni meid oma maksuõigust muutma.*
- *Maksuvaldkonna vaatest on meie ootus, et komisjoni soovitused jäävad soovitusteks ning iga liikmesriik, kellel juba on toimiv süsteem paigas, saab jätkata enda süsteemiga ning et soovitused on mõeldud pigem inspiratsiooniks nendele liikmesriikidele, kellel süsteemi paigas veel ei ole.*
- *Oleme rahul, et tunnustatakse olemasolevaid IK lahendusi, aga ka värsket Eesti ja kuue liikmesriigi vahel kokku lepitud algatust 2025. a. 5. juunil, mille üheks eesmärgiks on suunata investoreid rohkem EL ettevõtetesse investeerima ("*Finance Europe*");*
- *Soovime täiendavat selgust, miks komisjon soovib piirata sobiliku alusvara üksnes väärtpaberitega (aktsiad ja võlakirjad). Meie hinnangul on sobilik alusvara ka krüptovara ja osalus ühisrahastuses, kuna nende kohta kehtivad ELs eraldi investorikaitse reeglid.*

7. Lihtsustamine. Parem õigusloome: Mõjuhinnangute majanduslikud aspektid õigusloomes

- *Arvamuste vahetus*

Tegemist on läbi mitmete kohtumiste korduva teemaga võttes arvesse, et lihtsustamine on praeguse komisjoni üks poliitilistest prioriteetidest, et kiiremini reageerida muutustele ümbritsevas keskkonnas ja suurendada EL konkurentsivõimet.

EL õigusloomega kaasnev majanduslik mõju ja selle mõõtmine olid teemaks ministrite lõunal 19.09.2025 Kopenhaageni mitteametlikul kohtumisel. Selleks kohtumiseks oli eesistujariik koostanud töödokumendi, milles oli toodud esialgsed hinnangud kulude kohta riigiasutustele ja ettevõtetele.

Meie mõjuhinnangutega seostuvad põhisõnumid olid:

- Nõustume, et EL õigusloome halduskoormuskulude **süsteemne** ülevaade praegu puudub. Põhjalikuma ülevaate tekitamisel kaasneb märgatav analüüsikoormus.
- Nõukogul ei ole praegu oma mõjuanalüüside tegemise võimekust, samas oleks ebaotstarbekas dubleerida komisjoni tööd.
- Erilist tähelepanu vajavad sellised komisjoni ettepanekud, mille kohta ei ole piisavat mõjuanalüüsi.

19.09.25 mitteametliku kohtumise ühe töösessiooni teema oli finantsteenuste alase õigusloome lihtsustamine. Meie üks põhisõnum käis just mõjuhinnangute kohta:

- *Kõige olulisemad oleksid põhimõtted, mis võimaldaksid saada kohase ülevaate erinevate algatustega ja ka menetlusprotsessis tehtavate muudatustega kaasnevatest mõjudest. Siin võiks kandev roll olla komisjonil ja selle mõjude hindamisega seonduvatel struktuuridel.*

Komisjon koostas 22.09.25 ebapaberi õiguslike algatuste oluliste muudatuste korral tehtava mõjude hindamise võimaliku lähenemise kohta. See dokument on komisjoni ettekande taustaks nõukogu koosolekul. Nõukogu ja Euroopa Parlament (EP) on 2016. Aastal parema õigusloome teemalises kokku leppinud, et nõukogu ja EP võivad teha eelnõu oluliste muudatuste korral mõjuanalüüsi võttes lähtekohaks komisjoni mõjuanalüüsi. Muudatuste olulisus on nende kahe institutsiooni määratlada. Alates 2017. Aastast pole nõukogu ja EP ühtegi sellist mõjuhinnangut vajalikuks pidanud. Komisjon oma teatises 2024-2029 (COM/2025/47 final) pakub selliste oluliste muudatuste puhuks välja lihtsa metoodika ja kutsub kaasõigusloojaid oluliste muudatuste mõjuanalüüsi koostama. Võttes aga arvesse kaasõigusloome keerukust ei ole põhjalik mõjuanalüüs nõukogu ja parlamendi menetluste faasis realistlik ja tuleb leida lihtsam variant ja keskenduda peamistele majanduslikele mõjudele ja võimalik et ka teistele olulistele mõjudele (sõltuvalt oluliste muudatuste sisust).

Komisjoni pakutava lähenemise kolm peamist elementi on:

1. Ühine alus oluliste muudatuste kindlakstegemiseks

Kuigi iga institutsioon otsustab ise, mis on konkreetses seadusandlikus kontekstis oluline muudatus, oleks soovitav kujundada ühine arusaam selliste muudatuste sisust. See aitaks õigel ajal käivitada vajaliku hindamisprotsessi igas institutsioonis. Näitena on komisjon pakkunud kohaldamisala laiendamine mikroettevõtetele või väikestele ja keskmistele ettevõtetele täiendavate vastavuskulude tekitamine või uute aruandluskohustuste kehtestamine ettevõtetele ja ametiasutustele.

2. Lihtne kulude arvutamise meetod

Alustada võib halduskuludest. Lihtne ja praktikas katsetatud arvestusmudel (nn standardkulu mudel) võimaldab ühtlustatud viisil kulude arvutamist ja aruandlust. Samuti võiks välja töötada lihtsa vormi kõigi vastavuskulude ja -tulude esitamiseks.

3. Hindamise ühtne vorm

Komisjon pakuks ühtset hindamismalli, mis lihtsustaks seadusandlikke arutelusid ja sisaldaks minimaalselt järgmisi elemente: üldine kirjeldus, eeldatavad täiendavad kulud ja kasud, mõjutatud sidusrühmad, mõju sisemisele ja välisele konkurentsivõimele ning innovatsioonile. Vajaduse korral saaks lisada ka muid elemente, mis on olulised konkreetse institutsiooni või muudatuse seisukohast.

Komisjon on valmis nõukogu ja EPd abistama.

Nõukogu eesistuja kavatseb koostada enda vastusdokumendi novembri ECOFIN koosolekule.

Meie põhisõnumid:

- *Oleme nõus, et EL kaasõigusloomes võidakse eelnõudes teha kaalukaid muudatusi, mille mõju tuleks analüüsida.*

- *Oleme nõus, et selline analüüs võib keskenduda üksnes kõige olulisematele mõjudele ning et kasutatakse läbi proovitud kulumudeleid ning hindamismalle.*
- *Oluliste muudatuste mõjuanalüüsis tuleks taotleda järjepidevust ja sidusust komisjoni poolt koostatud mõjuanalüüsiga, mis koostati õigusliku ettepaneku ettevalmistuse käigus.*
- *Tervitame komisjoni valmisolekut toetada fokuseeritud analüüsi metoodikat ja vahendeid.*

8. Nõukogu kliimarahastamise teemalised järeldused 2025.a. ÜRO kliimamuutuste konverentsi eel (COP30) (Belèm, 10-21 november 2025)

- *Heakskiitmine*

Nõukogu eesmärk on kiita heaks järeldused kliimamuutustega seotud arengumaade rahastuse kohta, et anda ELle üldised volitused 10. - 21. novembril 2025 Brasiilias Belemis toimuvaks ÜRO kliimamuutuste konventsiooni osaliste iga-aastaseks konverentsiks (COP30).

Sarnaselt varasematele aastatele ei käsitleta järeldustes ELi 2024. aasta panuse suurust, kuna Euroopa Komisjon teeb selle summa teatavaks ning nõukogu kiidab selle heaks eraldi, aegsasti enne COP30 algust. Alates 2013. aastast on Euroopa enam kui kahekordistanud summasid, et toetada arengumaid kliimamuutuste leevendamisel ja nende mõjuga kohanemisel. EL ja selle 27 liikmesriiki on maailma suurimad kliimameetmete rahastajad. 2023. aastal eraldasid nad avaliku sektori vahenditest 28,6 miljardit eurot ja mobiliseerisid veel 7,2 miljardit eurot erasektori rahalisi vahendeid arengumaade toetamiseks. Eesti panus kliimameetmete rahastamisse oli 2023. aastal umbes 1 miljon eurot.

EL väljendab järeldustes sügavat muret üleilmse kliimasoojenemise pärast, märkides, et 2024. aasta oli ajaloo kõige soojem, ning rõhutab vajadust kiirete ja ühiste jõupingutuste järele. Avalikkuse teadlikkus kliimamuutuste ohust on kõrge - 85% eurooplastest peab seda tõsiseks probleemiks.

EL kinnitab taas oma pühendumust Pariisi kliimakokkuleppe eesmärgile piirata globaalne soojenemine 1,5 °Cni. Selle saavutamiseks kutsub ta kõiki riike üles esitama COP30 raames ambitsioonikaid ja kogu majandust hõlmavaid heitkoguste vähendamise plaane, mis põhinevad teadusel ja ülemaailmse esimese riikide esitatud plaanide kokkuvõtte tulemustel.

Arengumaadele kliimameetmete rahastamise eesmärk 100 miljardit USA dollarit aastas saavutati esimest korda 2022. aastal ja eeldatavasti täidetakse ka 2025. aastal, milles EL ja selle liikmesriikide panus on märkimisväärne. Samuti toetatakse järeldustes COP29 otsust suurendada 100 miljardi dollari eesmärki 300 miljardi dollarini aastas alates 2035, selle saavutamiseks laiendatakse panustajate ringi. Tähtis on erainvesteeringute suurem kaasamine ning innovatiivsete rahastusmehhanismide, näiteks CO₂ hinnastamise, roheliste võlakirjade ja kliimaga seotud maksude kasutamine. COP29 ja COP30 eesistujariigid teevad jõupingutusi „Baku-Belémi tegevuskava kuni 1,3T-ni“ koostamiseks, et võimaldada arenguriikides suurendada kliimameetmete rahastamist kõigist avaliku ja erasektori allikatest 2035. aastaks vähemalt 1,3 triljoni USA dollarini aastas.

EL ja liikmesriigid koos Euroopa Investeeringupangaga on maailma suurimad avaliku sektori rahvusvahelise kliimakoostöö rahastajad. Eriti rõhutatakse haavatavate riikide, näiteks väikeste saareriikide ja vähim arenenud riikide, toetamist. Edendatakse mitmepoolsete arengupankade reformi, et nende tegevus oleks tõhusam ja kooskõlas Pariisi eesmärkidega, sh fossiilkütuste kasutuse toetamisest loobumine.

Lisaks tervitab EL uusi samme kahju ja kaotuse fondi käivitamisel ning toetab 250 miljoni dollari eraldamist selle käivitamiseks. Tähtsustatakse ka erasektori kaasamist rohepöörde rahastamisse, soodustades makromajanduslikke ja finantspoliitilisi reforme, mis loovad erakapitali investeeringutele soodsa keskkonna.

Kokkuvõttes kinnitab EL, et kliimamuutuste rahastamise suurendamine, rahvusvahelise koostöö tugevdamine ja erainvesteeringute kaasamine on üliolulised, et saavutada 1,5 °C eesmärk ning toetada globaalseid jõupingutusi kliimamuutuste leevendamiseks ja nende kohanemiseks

Seisukohad:

- *Toetame kliimamuutustega seotud rahvusvahelise rahastamise kohta järelduste vastuvõtmist.*
- *Peame oluliseks, et rahvusvahelist rahastamist tuleb täiendada riigisiseste ja mitmepoolsete kliimameetmetega ning kõigi vahendite kasutamisel tagada kulutõhusus ning läbipaistev ja kaasav kliimameetmete kohapealne rakendamine.*
- *Nõustume, et riigi rahandusel, sealhulgas avaliku sektori rahastamise soodustingimused ja ekspordikrediidi toetused, on oluline roll erasektori rahastuse kaasamisel. Erainvesteeringute ligimeelitamiseks on vaja kõigil tasanditel luua soodsaid tingimusi, et integreerida kliimamuutustega arvestamine makromajanduslikku, eelarve- ja finantspoliitikasse ja -vahenditesse ning edendada siseriiklike ja rahvusvaheliste finantssüsteemide koostalitlusvõimet.*
- *Peame oluliseks mitmepoolsete arengupankade ja teiste rahvusvaheliste finantsasutuste olulist rolli kliimamuutustega seotud rahastamise suurendamisel kõigist allikatest. Toetame üleskutset tugevdada mitmepoolsete arengupankade rolli ja viia rahastamine kooskõlla Pariisi kokkuleppe eesmärkidega ülemaailmsete kliimameetmete rakendamise kiirendamiseks.*

8. Venemaa Ukraina vastase agressiooni majandus- ja rahandusmõjud

- Arvamuste vahetus

Komisjon teavitab 19. Sanktsioonipaketi menetluse käigust, Ukraina riigirahanduse seisust ja väljavaadetest. Ministritele räägitakse ka tähelepanekutest RU majanduse kohta.

9. Euroopa majanduse taastumine. Taastekava teemalised nõukogu rakendusotsused

- Vastuvõtmine

Nõukogu kinnitab Hispaania taastekava (RRP) muudatused. Komisjonilt tuleb EL taastekava (RRF) rakendamise ülevaade.

10. Euroopa poolaasta 2025 õppetunnid

- Arvamuste vahetus

Ministrid vahetavad mõtteid käesoleva aasta Euroopa poolaasta protsessi üle. Euroopa Komisjon esitab nõukogule Euroopa poolaasta kevadpaketi, sealhulgas riigipõhised soovitused, mille peavad läbi arutama ja heaks kiitma Euroopa majanduspoliitika komitee, majandus- ja rahanduskomitee, majandus- ja sotsiaalkomitee, tööhõivekomitee, Tööhõive, sotsiaalpoliitika, tervise- ja tarbijakaitseküsimuste nõukogu, Euroopa Ülemkogu ja ECOFIN nõukogu. Liikmesriigid peavad riigipõhised soovitused arvesse võtma järgmise aasta eelarve koostamisel ja Euroopa Komisjonile esitatavas eelarvekavades, mistõttu on oluline, et nõukogu võtaks riigipõhised soovitused vastu hiljemalt juulis. Euroopa Komisjon esitas kevadpaketi 2025. aastal alles juuni alguses ja on seisukohal, et sellest varem ei ole võimalik ka järgnevatel aastatel kevadpaketti esitada, kuna selleks on vaja Eurostati riigivõla statistikat, mis avaldatakse mai alguses. Samuti esitavad liikmesriigid keskpika perioodi eelarve- ja struktuurimeetmete kavade eduaruanded, mis on oluliseks sisendiks riigipõhistesse soovitustesse, alles 30. aprillil. Liikmesriigid sooviksid, et EK esitaks riigipõhised soovitused vähemalt kaks nädalat varem ehk mai keskel, et nõukogul oleks piisavalt aega sisuliseks mitmepoolseks aruteluks erinevates formaatides. Probleemi üheks lahenduseks võiks olla esitada varem riigipõhised soovitused, mis ei ole seotud riigivõla statistikaga. Samuti on probleemiks riigipõhiste soovituste arutelu korraldus majanduspoliitika komitees, kus ei õnnestu alati keskenduda sisuliste küsimuste arutelule ja väga palju kulub aega üksikute liikmesriikide soovituste teksti tehnilisele koostamisele, kus liikmesriik ja komisjon kahepoolsetelt läbi räägivad. Sellise käsitluse vältimiseks soovitakse, et liikmesriigid ja komisjon räägivad enne komiteede toimumist tehnilistes küsimustes läbi kahepoolsetelt ja komitees arutatakse ainult sisulisi küsimusi ja neid küsimusi, milles jäävad püsima eriarvamused. Liikmesriikide jaoks on oluline, et kahepoolsed kõnelused ei asendaks

mitmekeelset riigipõhiste soovitude arutelu, seda eriti arvestades asjaolu, et riigipõhised soovitused muutuvad uue EL pikaajalise eelarvega seoses tunduvalt tähtsamaks.

11. Rahvusvahelised kohtumised

a) G20 rahandusministrite ja keskpankade juhtide 17-18.juuli 2025 kohtumise järeldused

- *Teave nõukogu eesistujalt ja komisjonilt*

b) G20 rahandusministrite ja keskpankade juhtide kohtumise ja IMF aastakoosolekud

(i) G20 EL seisukohad

(ii) IMFC (rahvusvahelise majandus- ja rahanduskomitee) avaldus

- *Heakskiitmine*

EL jaoks on rahvusvahelistel kohtumistel oluline hoida ühtsust Ukraina toetamise ning rahvusvahelise kaubanduse reeglitepõhise korralduse sõnumites, ning rõhutada IMFi sõltumatu nõustaja rolli tähtsust. G20 on ELi vaates praegu keerulises seisus - eesistumise võtab 2026.a. üle USA, kelle tegevus on ettearvatu. Mõjuvõimu üritab kasvatada ja tihedamalt omavahel koordineerida BRICS (Brasiilia, Venemaa, India, Hiina, LAV).

EL IMFC avaldus sisaldab tugevad taunivad sõnumid Venemaa agressiooni suunal Ukrainas ning rõhutab, et EL jätkab Ukraina igakülgset toetamist rahu saavutamiseni ning toetab IMFi uue Ukraina programmi läbirääkimisi. Avalduses osundatakse ka, et Iisrael peab täitma oma rahvusvahelisest õigusest tulenevaid kohustusi Gazas. Avalduses toonitatakse, et kaubandustariifid ei ole lahendus globaalsetele makromajanduslikele tasakaalustamatustele, ning kirjeldatakse EL siseturu edendamise, reformide toetamise ja fiskaalse jätkusuutlikkuse tagamise pingutusi (samal ajal kaitsekulutusi kasvatades), et tugevdada EL konkurentsivõimet ning suveräänsust. Avaldus saadab tugeva toetussõnumi Pariisi kliimakokkuleppele ning positsioneerib ELi liidrina rohetehnoloogiarevolutsioonis.

EL ühissõnumid (Terms of Reference, ToR) G20 rahandusministrite ja keskpanga presidentide kohtumiseks IMFi ja WB aastakoosolekute raames annavad ühiseid suuniseid kõnelusteks globaalse majanduse väljakutsete, rahvusvahelise finantsarhitektuuri, finantsstabiilsuse, rahvusvahelise maksunduse, kliimamuutuste, jätkusuutliku rahastamise jm teemadel. ToR rõhutab, et G20 prioriteet peaks olema Venemaa illegaalse sõja ning EL piiridel toimuva Venemaa tegevuse riskide ja mõjude jälgimine ja hindamine. ToR peab oluliseks avatud reeglipärast mitmepoolset kaubandussüsteemi ning keskpankade sõltumatust. ELile on oluline tagada IMFi ja WB tugevus ja piisav ressursidega varustatus. Rahvusvahelises maksunduses avaldatakse toetust kahesambalisele lahendusele ning kutsutakse osapooli üles lahenduste leidmisel edenema.

Meie põhisõnumid:

- *Toetame tekstide heakskiitmist. Meile on kõige olulisem, et Venemaa agressiooni taunimine ning Ukraina igakülgne toetamine on mõlemas dokumendis tähtsal kohal.*
- *Tervitame, et reeglitepärase mitmepoolse maailmakorralduse, kaubanduspoliitika avatuse ja ettemääratuse ning keskpankade ja Rahvusvahelise Valuutafondi sõltumatuse põhimõtteid on dokumentides rõhutatud.*
- *Rahvusvahelise maksunduse sõnastused on piisavalt üldised ning võimaldavad meil oma huvide kaitsmist läbirääkimistel jätkata.*